

DOĞUM SONRASI VÜCUT

Op. Dr. Müge Aksoy

Bebek ve eşinin doğumundan sonra başlayan ve anne vücudunda gebelik sırasında meydana gelen fizyolojik değişikliklerin ortadan kalkması ve genital organların gebelikten önceki şekillerine dönmesine kadar olan döneme lohusalık dönemi denir, ortalama altı hafta kadardır. Ancak annedeki organ ve sistemlerin gebelik öncesi dönemdeki haline dönmesi aylarca da sürebilir.

Lohusalık döneminde gebelik sırasında meydana gelen fizyolojik değişikliklerin tekrar eski halini almasına involüsyon denir. En önemli involüsyon, rahimde meydana gelir. Gebelik sırasında rahimin hacmi ve ağırlığı önemli derece artar. Doğumdan sonra ise hızla eski halini almaya başlar. Vajina doğumu izleyen dönemde ödemlidir. Yumuşak ve gevşek olan vajinada morartılı tahalar vardır. Bebeğin geçişi sırasında ileri derecede gerilen vajina doğumu takiben oldukça yavaş bir şekilde eski haline döner. Ancak hiçbir zaman eski halini almaz. Küçük ve büyük dudaklarda involüsyona uğrar ama tamamen eski haline dönmez. Biraz gevşek ve sarkık kalır. Ciltteki renk değişikliği lohusalık döneminde hızla azalır ve deri on gün içerisinde eski görünümüne kavuşur. Lohusalık döneminde özellikle emzirme ile terlemenin fazla olması cilt dokusundaki ödemin hızla çözülmesine yardım eder.

Gebelik sırasında gerilen karın duvarı doğumdan hemen sonra sarkık bir görünüm alır. Yine gebelik sırasında karın derisi üzerinde mavimsi kırmızı görümlü stria

gravidarum denilen gebelik çizgileri doğumdan sonra gümüşü beyaz renkli parlak perit halini alır.

Bebek ve eşinin atışı, doğum sonu kanama, terleme ve akıntı ile lohusalığın ilk on gününde ortalama sekiz kilo ağırlık kaybedilir. Doğumla birlikte artmış olan nabız sayısında normale döner, kan tablosu doğumu izleyen 8-10 günde normale döner.

Doğumdan sonra mide, ince ve kalın barsaklar eski durumunu ve yerini alır. Lohusalığın ilk günlerinde karın şişliği ve kabızlık görülebilir.

Doğumdan hemen sonra idrar kesesinde ödem ve kızamık meydana gelir. Mesane kapasitesi artmış, mesane içi sıvı basıncına karşı duyarsızlık olabilir. Buna bağlı olarak ağrı gerilme, mesanenin boşalamaması ve artık idrar gibi durumlar ortaya çıkar. Mesanede kalan bu idrar, enfeksiyon yerleşmesine uygun bir ortam oluşturur.

Emzirmeyen kadınlarda adet kanamalarının başlaması 12. haftaya kadar uzayabilir. Emziren kadınlarda emzirme süresi ne kadar uzunsa adet kanamasının başlaması da o kadar geç olur. Düzenli süt veren annelerde ilk adet, 1 yıla kadar gecikebilir. Genel olarak ilk 6 haftada izlenen adet periyotlarının yumurtlamasız olduğu kabul edilir ancak adet bir defa başladığında takip eden periyotların yumurtlamalı olma çansı hızla yükselir.

